

Na osnovu člana 35, stava 1.1 Zakona br. 03/L-209 o Centralnoj Banci Republike Kosova (Službeni list Republike Kosova, br. 10/16 avgust 2010. godine) i člana 12 i 21 Zakona br. 04/L-101 o Penzijskim Fondovima na Kosovu (Službeni list Republike Kosovo, br. 10/8. maj 2012.godine), Odbor Centralne Banke Republike Kosovo na sastanku održanog dana 31. avgusta 2016. godine, usvojio je

UREDBU O ISPLATI INDIVIDUALNIH UŠTEĐENIH PENZIJA

Član 1 Svrha i delokrug

- 1.** Svrha ove uredbe je utvrđivanje uslova za isplatu penzija za učesnike i korisnike Kosovskog penzijskog štednog fonda, kao i pružaoce dopunskih individualnih penzija na Kosovu. Ova uredba takođe utvrđuje uslove isplate ukupnih iznosa i isplate u fazama pre stavljanja u funkciju ugovora o anuitetima, kao i isplata preko ugovora o anuitetu na Kosovu.

- 2.** Ova uredba se primenjuje za Kosovski penzijski štedni fond (KPŠF) i pružaoce penzija koji pružaju dodatne individualne penzije (“Pružalac penzija”)

Član 2 Definicije

Svi izrazi u ovoj uredbi imaju isto značenje sa izrazima definisanim u članu 1. Zakona br. 04/L-168 o izmeni i dopuni Zakona br. 04/L-101 o Penzijskim fondovima Kosova i članu 1. Zakona br. 04/L - 101 o penzijskim fondovima Kosova i (u nastavku Zakona o penzijskim fondovima) ili sa sledećim definicijama za potrebe ove uredbe:

“**Anuitet**” podrazumeva polisu osiguranja koju je jedan učesnik kupio od jednog društva za doživotno osiguranje, izražena u obliku mesečnih isplata tokom celog života učesnika ili njegovog korisnika, kako je predviđeno Zakonom o penzijskim fondovima na Kosovu.

“**Anuitant**” podrazumeva pojedinca koji je kupio jednu polisu osiguranja “Ugovor

anuiteta”, na čiji se računu vrši isplata anuiteta koji je izračunat i određen. U zajedničkom životu ili anuitet za onoga koji ostaje živ, izraz "anuitant" obuhvata sve osobe nazvane kao anuitanti u ugovoru o anuitetu za pokrivanje onih pojedinaca koji umiru zadnji (nakon supružnika).

"Ugovor o anuitetu" označava sporazum, sklopljen između društva za životno osiguranje i anuitanta, kroz koji društvo garantuje da obavlja neke fiksne iznose redovne isplate za anuitanta ili korisnika, period isplate je određen ili fiksni.

"Korisnik" je fizičko lice kojeg je odredio učesnik fonda ili kada učesnik fonda nije odredio nikoga ili ako određeni korisnik premine pre učesnika, onda učesnik nasleđuje njega, koji je stekao ili može da stekne pravo na penzijska sredstva na osnovu prava člana.

"Invalidska penzija" podrazumeva pravo da se započne sa penzijskim povlasticama utvrđenima važećim zakonom o učesniku, kome je određena invalidnost u Zakonu o invalidskim penzijama, koje mu/joj daje pravo na invalidsku penziju.

"Neposredni mesečni anuitet" podrazumeva mesečnu isplatu anuiteta koji počinje u roku od 30 dana od dana zaključenja ugovora o anuitetu.

"Zajednički život ili anuitet za onoga koji ostaje živ" podrazumeva ugovor o anuitetu kada ima dva ili više anuitanta.

"Fazne isplate" podrazumeva mesečne isplate iznosa koji su na jednom individualnom računu putem bankarskog ugovora ili drugog regulisanja odobrenog od strane CBK-a.

"Opcije izbora" podrazumeva posebne odredbe u ugovoru anuiteta koji opisuje alternativne opcije za izbor načina rada i načina na koji su urađene, obračunate i utvrđene isplate anuiteta.

"Anuitet samačkog života" podrazumeva ugovor o anuitet, u kome postoji samo jedan anuitant.

"KPŠF" podrazumeva Kosovski penzijski štedni fond.

"Pružalac penzija" – podrazumeva finansijske institucije, banke, instrumente za otvorene investicije i društva osiguranja, koje obezbeđuju dopunske individualne penzije u skladu sa Zakonom o penzijskim fondovima.

"Aktuarske pretpostavke" podrazumeva niz procena koje su korišćene za obračunavanje doprinosa radi utvrđivanja penzijskih povlastica u regulisanju penzija sa Utvrđenom Povlasticom. Ovo se odnosi na buduće razvoje koji utiču na finansiranje penzijskih povlastica u kojima faktori, između ostalog su: kamatne stope, stopa mortaliteta, stopa invaliditeta i promene u životnim troškovima.

"Odložena penzija" podrazumeva povlasticu penzije rezervisane za učesnika nakon završetka njenog/njegovog učešća u programu Dopunske individualne penzije koja se pojavljuje pred starosti za odlazak u penziju, ali za koje se početak isplate penzije odlaže

dok ona/on ne dostigne starost za penziju.

"Penzijska starost" podrazumeva penzijsku starost utvrđenu važećim zakonom.

"Povlastica normalne penzije" podrazumeva povlasticu penzije za učesnika koji je počeo nakon što je on /ona dostigao/gla starost za penziju.

Član 3

Isplata mesečne penzije obezbedene od strane KPŠF i pružaoca penzija

3.1 Opšte odredbe

- a) Isplata penzija mora da počne kada učesnik navrší starost za penzionisanje utvrđenu važećim zakonom ili ranije kada on/ona pati od kvalifikovani invaliditeta koji ga čini prihvatljivim za invalidsku penziju.
- b) Ako učesnik ima dovoljno ušteđevine za kupovinu anuiteta i postoje nekoliko društva životnog osiguranja licencirane od strane CBK-a, za pružanje individualnih štednih penzija, učesnik će biti slobodan da izabere jednu od društva životnog osiguranja koje osiguraju anuitet s kojom će ona/on ugovarati o anuitetu. KPŠF i pružaoci penzija će isplatiti ili preneti bilans individualnog računa učesnika izabranom društvu osiguranja radi kupovine anuiteta za isplatu penzije učesniku.
- c) Isplata mesečnih penzija penzionerima ili njihovom korisniku/korisnicima treba izvršiti u skladu sa odredbama ugovora o anuitetu.
- d) Ukoliko ne postoje osiguravači anuiteta na Kosovu ili učesnik nema dovoljno uštede za kupovinu anuiteta KPŠF i pružaoci penzija će vršiti trenutnu isplatu ili kroz postepeno povlačenje prema ovoj Uredbi.
- e) KPŠF i pružaoci penzija mora da pismeno obaveste učesnika o približavanju njegove starosti za penzionisanje u skladu sa članom 12. stav 4. Zakona o penzijskim fondovima. U slučaju invalidske penzije učesnik mora da obavesti penzioni fond i pružaoca penzija o kvalifikaciji invaliditeta.

Član 4

Oblik isplate penzija kroz povlačenje u fazama

4.1 Fond i pružaoci penzija mogu stvoriti pravila da izvrše isplate povlastica penzije drugačije od kupovine ugovora o anuitetu u slučajevima kada:

- a) Vrednost na individualnom računu učesnika je 3.000 evra ili manje, Fond i pružaoci penzija mogu da isplate ukupni iznos.
- b) Vrednost penzijskih doprinosa na individualnim računima učesnika je veći od 3.000 evra do 20.000 evra, učesnik ima pravo da povlači odjednom 20% od iznosa penzije u individualnom računu, dok preostali deo sredstava treba da se isplati prema programu povlačenja u fazama predloženog od strane Fonda i pružalaca penzija, koji mora biti odobren od strane CBK-a
- c) Vrednost na računu učesnika je više od 20.000 evra učesnik ima pravo da povlači odjednom 20% od iznosa penzije u individualnom računu, dok preostali deo sredstava treba da se isplati prema programu povlačenja u fazama izraženog u procentima bilansa računa predloženog od strane Fonda i pružalaca penzija, koji mora biti odobren od strane CBK-a.
- d) Za učesnike koji su stekli status invaliditeta pre starosti penzionisanja, KPŠF mora da delimično prenese bilans doprinosa za isplatu u fazama za toliko vremena za koliko je određen invaliditet od strane odgovarajuće komisije.

4.2 Za učesnike koji su stekli status invaliditeta pre starosti penzionisanja, KPŠF mora da delimično prenese bilans doprinosa za isplatu u fazama za toliko vremena za koliko je određen invaliditet od strane odgovarajuće komisije.

4.3 Isplate u fazama za invalidsku penziju obračunavaju se u skladu sa programom povlačenja u fazama minimalnog iznosa predloženog od strane Fonda i pružaoca penzije koji se odobrava od strane CBK-a.

4.4 Minimalna mesečna isplata ne sme biti manja od osnovne penzije isplaćene u Republici Kosovo. Predlog se daje od strane industrije penzija i odobrava se od strane CBK-a.

4.5 Isplata doprinosa obavlja se na ime korisnika ili korisnika učesnika, kada je učesnik preminuo pre starosti penzionisanja definisane na osnovu važećeg zakona, iznos penzijskih sredstava iz individualnog računa učesnika može se preneti na individualnom računu korisnika, ako tako odluči korisnik. Iznos sredstava koji je takođe na individualnom računu, može se isplatiti u obliku davanja celokupnog iznosa ili u obliku povlačenja u fazama prema tačkama a, b i c ovog stava, ako tako odluči korisnik.

4.6 Učesnik koji prima isplate u fazama, umire pre prijema vrednosti koja se nalazi na individualnom računu, preostale isplate u fazama isplatiće se korisniku/korisnicima.

Član 5

Oblik i vrsta ugovora o anuitetu

5.1 Ugovor o anuitetu za isplatu anuiteta mora biti sklopljen i potpisan između društava za životno osiguranje i anuitanta;

5.2 Ugovor o anuitetu mora biti za mesečni trenutni anuitet, koji pruža opcije za izbor vrste ugovora anuiteta;

5.3 Vrste ugovora o anuitetu su sledeće:

- a) Ugovor o anuitetu samačkog života neodređenog perioda, obuhvata mesečne isplate anuiteta, koje se vrše do smrti imenovanog anuitanta. Takve isplate su obračunate i utvrđene statističkim metodama dužine života anuitanta.
- b) Ugovor o anuitetu za zajednički život ili anuitet za onoga koji živi duže, obuhvata mesečne isplate anuiteta koje se obavljaju do smrti poslednjeg anuitanta. Takve isplate su obračunate i utvrđene na osnovu statističkih metoda dužine života imenovanog anuitanta koji se očekuje da živi najduže od svih imenovanih anuitanta.
- c) Ugovor o anuitetu za određeni vremenski period obuhvata isplate anuiteta, koje su garantovane za fiksni broj godina ili meseci. Obračunavanje i utvrđivanje isplate ne zavisi od dužine života anuitanta, već se zasniva na dužinu specifikovanog perioda za koji treba da se izvrši redovna mesečna isplata anuiteta. Ukoliko anuitant umire tokom određenog perioda, neisplaćene garantovane isplate će se isplatiti imenovanom korisniku/korisnicima.
- d) Ugovor o anuitetu samačkog života u određenom periodu obuhvata mesečne isplate anuiteta koja su garantovana za specifikovani period (predviđeni period) i ukoliko anuitant živi duže od tog perioda, mesečne isplate anuiteta nastaviće se do njegove/njene smrti.
- e) Ugovor o anuitetu zajedničkog života uključuje isplate zagwarantovanih mesečnih penzija za specifikovani period (određeni period) i ukoliko po isteku tog perioda, neki od zajedničkih anuitanta je još uvek živ, mesečne isplate anuiteta nastavljaju se do smrti poslednjeg anuitanta. Ukoliko u bilo kom trenutku tokom tog određenog perioda niko od zajedničkih anuitanta ne ostaje živ, neisplaćeni zagwarantovani anuiteti će se isplatiti imenovanom korisniku.

Član 6

Uslovi i ograničenja primenjive nad ugovorima o anuitetu

6.1 Pravo učesnika da izabere vrstu ugovora o anuitetu zavisi od sledećih uslova:

- a) Učesnik koji na početku njegovog/njenog penzionisanja, ima supružnika sa kojim je sklopio brak u periodu od najmanje godinu dana pre nego što je stekao starost penzionisanja (ili invalidsku penziju), može da odabere samo sledeću vrstu ugovora:
 - (i) Ugovor o anuitetu za zajednički život ili anuitet za onog koji ostaje, živi duže.
 - (ii) Ugovor o anuitetu za zajednički život ili anuitet za onoga koji živi duže, u određenom periodu, sa supružnikom kao zajednički anuitant.
- b) Ugovor o anuitetu za određeni period, koji ne zavisi od dužine života, ne može biti kraći od (5) od pet godina i dostupan je samo kao mogućnost izbora isplate anuiteta ukoliko je iznos mesečne penzije, koji primenjuje anuitet za samački život, je manji od iznosa koji se plaća kao osnovna penzija na Kosovu u godini kada je učesnik dostigao starost penzionisanja.
- c) Vrsta izabranog ugovora o anuitetu, ne može se menjati

Član 7

Ostale odredbe za ugovore o anuitetu

- 7.1 Stepeni anuiteta treba da se izračunaju, utvrđuju i objavljuju na osnovu kombinacije sledećih faktora:
- a) Starost anuitanta ili anuitanta u slučaju zajedničkog života anuiteta onog koji živi duže.
 - b) Određeni period za garantovane isplate.
 - c) Garantovana stopa interesa, ne manja od 3% godišnje.
 - d) Iznos obezbeđen kao učešće profita držaoca anuiteta u skladu sa parametrima utvrđenim uredbom CBK-a.
 - e) Iznos sredstava na individualnim računima učesnika koji se koristi za kupovinu anuiteta.
- 7.2 Stepen anuiteta mora biti isti za sve pojedince i ne bi trebalo da bude diskriminacije na osnovu zdravlja, pola, rase, religije, nacionalnosti ili ostalih kriterijumi koji se odnose na anuitanta (e) ili korisnika.
- 7.3 Isplate anuiteta moraju biti na mesečnoj osnovi. Prva isplata mora biti izvršena u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ugovora o anuitetu.
- 7.4 Odredbe ugovora o anuitetu određuju vreme i način na koji društvo za životno

osiguranje zahteva dokaz anuitanta, odnosno korisnika, koji primaju anuitete, da dokažu da je (su) živ (i). Neuspeh anuiteta ili korisnika da dokaže (u) da je on (ona) živ (a), daje za pravo društvu životnog osiguranja da obustavi isplatu anuiteta za onoliko vreme dok se ne dokaže da je anuitant ili korisnik živ. Ukoliko anuitant ili korisnik dokaže da je živ, društvo životnog osiguranja će izvršiti isplatu anuiteta retroaktivno od vremena kada je obustavilo isplatu. Nepravilna isplata preminulom anuitantu ili korisniku je odgovornost osiguravajućeg društva.

7.5 Iznos tarifa, koje osiguravajuće društvo može naplatiti za slanje isplata anuiteta za one koji žive u inostranstvu, davanja izvoda računa i/ili informacija, koje su zatražene od strane anuitanta ili korisnika, ne bi trebalo da bude veći od stvarne razumne cene, za razliku od onih za koje osiguravajuće društvo je dužna da ih usluži besplatno, u skladu sa uslovima ugovora o anuitetu, zakonom i ovom uredbom.

Član 8

Uslovi za osiguranje ugovora o anuitetu od strane društva za životno osiguranje

- 8.1 Za osiguranje ugovora o anuitetu društva za životno osiguranje moraju da ispunjavaju sledeće uslove:
- a) Da imaju licencu od CBK-a za obavljanje delatnosti životnog osiguranja;
 - b) Da imaju i vode jedno "Odeljenje za anuitete" sa adekvatnim osobljem službenicima i činovnicima koji su kvalifikovani da upravljaju anuitetima i penzijama.
 - c) Da obezbedi anuitantu jednu kopiju vrednosti računa anuiteta u vremenskom intervalu od najmanje 12 meseci i najmanje dva puta godišnje besplatno ukoliko se zahteva od strane anuitanta.
 - d) Da izdvoji sve vreme, biznis i proizvode osnovnih sredstava anuiteta za isplatu penzija od svih ostalih sredstava, koja pripadaju njegovom životnom osiguranju i drugim biznisima.
 - e) Da vodi usluge jednog aktuara prihvatljivog od strane CBK-a, da potvrdi i proceni proizvode anuiteta korišćene za isplatu penzija.
 - f) Da ima i vodi "minimum margine solventnosti" od najmanje 125 %.
 - g) Da osigura ugovor o anuitetu za isplatu penzija svim prihvatljivim osobama za penziju u skladu sa svojim objavljenim stepenom i ugovorom o anuitetu u skladu sa Zakonom o penzijskim fondovima na Kosovu i uredbama CBK-a.
 - h) Da ne nadoknadi ili pokloni direktno ili indirektno kolateralne beneficije za potencijalne penzionere, ili Fond ili pružaoca penzija, poslodavca ili udruženih lica poslodavca kao podsticaj ili nagradu za ta lica za kupovinu njengovog proizvoda anuiteta.

8.1 CBK može uredbom utvrditi uslove i druge zahteve koji će biti u skladu sa Zakonom o penzijskim fondovima na Kosovu i ovom uredbom.

Član 9
Sprovođenje i korektivne mere

Kršenja odredbi ove uredbe će podleći merama predviđenim u članu 32. i 33. Zakona o penzijskim fondovima.

Član 10
Stavljanje van snage

Stupanjem na snagu ove uredbe prestaje da važi Uredba o isplati individualnih štednih penzija od 30. oktobra 2014. godine

Član 11
Stupanje na snagu

Ova uredba stupa na snagu 15 dana nakon usvajanja od strane Odbora Centralne banke Republike Kosovo.

Predsednik Odbora Centralne Banke Republike Kosovo

Prof. Dr. Bedri Peci